

Ecclesia jugiter damnavit hæreticorum verba et libros, v. g. Origenis, Arii, Pelagii, Nestorii, Eutychetis, etc. Ergo.

ARTICULUS QUARTUS.

DE AUCTORITATE ECCLESIE IN CANONIZATIONE ET BEATIFICATIONE SANCTORUM.

Canonizatio est solenne Ecclesiæ judicium de sanctitate alicujus viri in catholica religione defuncti, cum præcepto religiosum illi cultum exhibendi.

Beatificatio est licentia a summo Pontifice concessa ut alicuius defunctus appelletur *beatus*, et in aliqua regione, ecclesia aut familia quidam illi exhibeatur cultus religiosus.

Unde canonizatio in pluribus differt a beatificatione. 1° Enim in canonizatione præcipitur ut alicuius pro sancto habeatur et cultus ei rependatur; in beatificatione vero cultus tantum permittitur. 2° Canonizatio ad totam respicit Ecclesiam, et beatificatio intra provinciam, diocesium, civitatem, parochiam aut monasterium saltem ordinarie coeretur. 3° Canonizatio est sententia definitiva de viri sanctitate ab omnibus reverenda et colenda; at in beatificatione judicium quod fertur non est ultima et definitiva sententia de beatificati sanctitate.

Per multa sæcula episcopi sua auctoritate cultum religiosum hominibus cum characteribus sanctitatis mortuis decernebant; illa cultus institutio erat particularis canonizatio, seu melius, ut observat Benedictus XIV, beatificatio; nam præceptum episcopi ultra limites suæ diocesis extendi non poterat. Ille ergo cultus necessario erat limitatus, et cunctos Ecclesiæ fideles obligare non poterat, nisi, a singulis episcopis per orbem successive admissus, fieret catholicus: improprie ergo ille cultus diceretur canonizatio, siquidem canonizatio ex definitione ad totam per se respicit Ecclesiam.

Mos iste sanctos canonizandi, seu potius beatificandi, usque ad duodecimum sæculum exstitit. S. Ulricus, Augustanus episcopus, primus fuit solemniter canonizatus a

summo Pontifice, scilicet a Joanne XV, anno 993; secundus fuit Simeon, solitarius, a Benedicto IX, anno 1042; et tertius S. Geraldus, episcopus Tullensis, ab eodem Benedicto IX, anno 1050. Ultimus, juxta antiquam formam in sanctorum numerum relatus, fuit S. Galterius (S. Gautier), abbas S. Martini Pontisaræ, quem archiepiscopus Rothomagensis canonizavit anno 1153.

Alexander III et Innocentius III, in fine duodecimi sæculi, advertentes multos abusus circa cultum sanctorum ex nimia episcoporum facilitate aut credulitate sæpius exoriri, prohibuerunt ne deinceps aliquis pro sancto haberetur aut coli inciperet sine Romani pontificis approbatione. Urbanus VIII, per bullam anni 1634, non solum canonizationem, sed ipsam beatificationem et quidquid ad cultum servorum Dei pertinet, Apostolicæ sedi reservavit. *His notatis.*

Quæritur an Ecclesia sit infallibilis in canonizatione et beatificatione sanctorum.

Certum est 1° canonizationem particularem, seu beatificationem æquipollentem, ut eam vocat Benedictus XIV, ab episcopo vel a metropolitano factam, nusquam haberi potuisse tanquam infallibile Ecclesiæ judicium; nam privilegium infallibilitatis episcopis singulatum sumptis non competit; atqui tamen in his casibus non reperitur judicium totius Ecclesiæ, sed tantum alicujus episcopi, aut ad summum quorundam episcoporum; ergo nisi aliquis privatim olim canonizatus, postea per orbem universum habitus fuerit ut sanctus, infallibiliter constare non potest illum esse sanctum.

2° *Velut certum communiter admittitur* Ecclesiam non esse infallibilem in simplici servorum Dei beatificatione. Nam 1° illud solum judicium haberi debet ut infallibile quod absolute et definitive fertur: atqui in beatificatione judicium Ecclesiæ non fertur absolute et definitive, siquidem tota causa de novo instruitur quando de beatificatione ad canonizationem transitur. 2° Illud judicium ut infallibile haberi non debet quod ad universam non dirigitur Ecclesiam, quemadmodum supra jam exposuimus.

3° In beatificatione nihil præcipitur, sed tantum aliqua fit concessio: porro de natura concessionis Ecclesiæ non est absolute ut sit infallibilis. Ita Benedictus XIV, in eruditissimo opere de Canonizatione sanctorum, l. 1 de Beatif. c. 42, n. 12. Qui tamen contra publicam beatificationis sententiam insurgeret, temeritatis notam declinare non posset. Nunc igitur de sola canonizatione solemnè agitur.

PROPOSITIO.

Solemne Ecclesiæ iudicium circa sanctorum canonizationem est infallibile.

Prob. auctoritate et ratione.

1° *Auctoritate.* Summi Pontifices, saltem a multis sæculis, servos Dei solemniter canonizant, seu inter sanctos annumerant, et jubent ut cultus religiosus eis exhibeatur, cunctis episcopis tacentibus: at si tale decretum esset falsum, Ecclesia approbaret errorem, *ut patet: ergo.*

2° *Ratione.* Illud enim admitti non potest quod cultum religiosum erga omnes sanctos subverteret, Ecclesiam contemptui exponeret, et ejus sanctitatem labefactaret: atqui talis esset sententia docens Ecclesiam in canonizatione sanctorum esse fallibilem. 1° Cultum religiosum erga omnes sanctos subverteret; si enim semel admittatur Ecclesiam errare posse in agnoscenda alicujus defuncti sanctitate, unusquisque dubitare poterit de legitimitate cultus erga insigniores sanctos præscripti. 2° Ecclesiam contemptui exponeret; in ea enim opinione, impii, hæretici et perditii homines semper exprobrare possent Ecclesiæ quod forte inimicis Dei et reprobis religiosos tribuat honores, et nulla ratione firma redargui possent. 3° Sanctitatem Ecclesiæ labefactaret; Ecclesia quippe debet esse sancta in suo cultu: at, prædicta opinione semel admissa, non esset sancta in suo cultu, siquidem cultum objecto prorsus indigno forsitan exhiberet. Ergo.

Solvuntur objectiones.

Obj. 1°. Sanctitas alicujus viri pendet a factis persona-

libus: at Ecclesia de factis personalibus infallibiliter non judicat: ergo.

R. dist. min. Ecclesia de factis personalibus infallibiliter non judicat, si in se spectentur, *conc.*; si in aliquo casu cum puritate doctrinæ Evangelicæ essentialiter jungantur, *nego min.* Itaque fatemur Ecclesiam de factis personalibus in se sumptis infallibiliter non judicare; at ubi illa facta, propter aliquam circumstantiam, essentialiter cum puritate doctrinæ Evangelicæ junguntur, de illis infallibiliter judicare debet Ecclesia; nam de doctrina Evangelica infallibiliter judicat: necesse est igitur ut infallibiliter de iis judicet quæ ad tale iudicium essentialiter prærequiruntur: porro, in solemnè canonizationis sententia, facta quæ sanctitatem viri probant, cum puritate doctrinæ Evangelicæ essentialiter conjunguntur; nam puritas doctrinæ Evangelicæ necessario exigit ut cultus religiosus alicui non sancto nomine totius Ecclesiæ et præcepto ejus non rependatur. Ergo. Unde Benedictus XIV, opere citato, l. 1, c. 44, n. 4: « Omnibus prædictis objectis unica solidissima responsione satisfiit, si dicatur, quidquid ex materiæ et testium qualitate pro infallibilitate desumitur, plene submoveri, ex divina Providentia et Spiritus sancti præsentia. »

Obj. 2°. Multi honorantur ut sancti qui ab episcopis tantum aut archiepiscopis per iudicium fallibile fuerunt canonizati: ergo *a pari* non necesse est ut solemnè Ecclesiæ sententia sit infallibilis.

R. Nego conseq. et paritatem. Ratio disparitatis est, quod in priori casu cultus religiosus nomine totius Ecclesiæ non exhibeatur. Itaque si error de facto existat, in totam Ecclesiam refundi non potest, nec ideo promissionibus Christi opponitur. In posteriori vero hypothesi, error tribuendus foret Ecclesiæ, et promissis Christi adversaretur, *ut diximus.* Ergo.

Nec sufficeret dicere errorem in eo casu esse tantum materialem, ac proinde non culpabilem, ut v. g. quando adoratur hostia quæ falso putatur consecrata; nam repugnat Ecclesiam directe approbare errorem contra bonos

mores et Dei honorem : atqui hujusmodi errorem directe approbaret Ecclesia, si publicum decerneret cultum alicui non sancto. Quando autem adoratur hostia quæ falso putatur consecrata, est error facti particularis qui in Ecclesiam refundi non posset; nam Ecclesia non decernit talem hostiam esse consecratam : contra vero judicat talem hominem esse sanctum, et cultum illi exhibendum. Ergo.

Obj. 3°. Pluries deleta sunt nomina sanctorum in Martyrologio et in Breviario Romano : at quæcumque in Martyrologio et Breviario Romano inscribuntur, ab universa Ecclesia censentur approbata. Ergo.

R. Nego min. Ea enim reputari non possunt ab universa Ecclesia approbata, quæ ei non proponuntur ut definita et cunctos fideles obligantia : porro ea quæ reperiuntur in Martyrologio et in Breviario Romano non proponuntur ut definita et cunctos fideles obligantia; Benedictus enim XIV expresse declarat, l. 4, part. 2, c. 13, n. 8, facta historica quæ in Breviario Romano referuntur, licet non modicam mereantur fidem, posse tamen novo examini subjici, etiam a privatis hominibus, modo id fiat modeste et cum gravi fundamento; et ibidem, c. 17, n. 9, hæc habet illustris Pontifex : « Asserimus Apostolicam » sedem non judicare inconcussæ esse et certissimæ veritatis quæcumque in Martyrologium Romanum inserta » sunt... quod optime colligitur ex mutationibus et correctionibus a sancta ipsa Sede demandatis. » Ergo. Nihil a fortiori concludi potest ex *Legendis* in aliis libris contentis.

Nec pariter habenda est ut definita sanctitas eorum quorum corpora aut aliæ reliquæ insignes, sive cum nomine proprio, sive cum imposito, alicui Ecclesiae a summo Pontifice etiam cum Litteris authenticis traduntur.

Queritur utrum infallibilitas Ecclesiae circa sanctorum canonizationem ad fidem divinam pertineat.

R. Eodem modo de hac infallibilitate judicandum est ac de infallibilitate circa facta dogmatica. De fide divina videtur Ecclesiam jus habere infallibiliter pronuntiandi in canonizationibus sanctorum; nam Ecclesia infallibilis est

circa morum præcepta : canonizatio autem sanctorum ad præcepta morum pertinet, *ut in probatione observavimus.* At, posito solemnibus Ecclesiae decreto de alicujus viri sanctitate, constatne fide divina hunc virum esse sanctum? Disputant inter se theologi; communius tenetur hoc factum ad fidem divinam non pertinere. Benedictus XIV, momenti utriusque opinionis scite et perite, pro more suo, libratis, sic concludit : « Videtur igitur nobis utraque » que opinio in sua probabilitate relinquenda, usquequo » sedis Apostolicæ judicium prodeat; » de Canon. l. 1, c. 45, n. 27. Valde tamen temerarius foret qui contra aliquod canonizationis decretum insurgeret. Melchior *Canus*, lib. 5, c. 5, versus finem, eum vocat temerarium, impudentem ac irreligiosum.

PARS TERTIA.

DE CAPITE ET MEMBRIS ECCLESIE.

Dicemus 1° de capite, et 2° de membris Ecclesiae.

CAPUT PRIMUM.

DE CAPITE ECCLESIE.

Certum est existere supremum et invisibile caput totius Ecclesiae visibilis, nempe Christum, *qui*, ut ait Apostolus, Coloss. 1, 18, *est principium, primogenitus ex mortuis, ut sit in omnibus ipse primatum tenens.* Sed *queritur* utrum aliud existat caput Ecclesiae, vices Christi super terram gerens, et visibilem primatum in tota Ecclesia tenens? Si hujusmodi existat caput universale pro tota Ecclesia, alius sine dubio esse non potest quam pontifex Romanus; alius enim non est in mundo qui talem prærogativam sibi adscribere possit.

Primatus autem duplex esse potest, scilicet alius hono-